

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 5 Aprilie.

Avem dinaintene drept programă „declarațiunea” „oposițiunii reunite” care constă din 12 puncte mai mult sau mai puțin precisate. Declarațiunea începe cu consolidarea și dezvoltarea ideii de stat unguresc, susține dualismul și paritatea de la 1867, dorește o politică esternă core-spondentă intereselor de existență a monarhiei și Ungariei și împedecarea puterii rusești de a se consolida la Dunărea de jos și pe peninsula balcanică, dorește susținerea puterii armate de lipsă pentru apărarea intereselor monarhiei, pe lângă rezerva de a se reorganiza mai târziu armata, a se reduce bugetul armatei și a se câștiga o influență mai mare elementului unguresc în armată; ca adaus mai dorește „declarațiunea” susținerea și după puțină dezvoltarea milițiilor (honveđime).

Aceste sînt punctele cari ni se par mai precisate. Urmază apoi celelalte cari cuprind fie-care în sine multe alte dorințe. De acestea se ține: respingerea pactului propus de regimul actual și până la elaborarea altui pact un provisoriu mai îndelungat; restabilirea echilibrului în economia statului; libertatea religiunilor și a conștiinței, în care se subsumază respectarea drepturilor și a păcii între confesiuni și naționalități; regularea casei de sus, a dreptului de reuniuni și de adunări, a ministerelor după afaceri și despărțirea administrațiunii de ministerii; justiția independentă; regularea instrucțiunii în armonie cu cerințele culturai patriotice și cu răspândirea și dezvoltarea intereselor culturai unguresci conform legilor ce au a se face și cari au să cuprindă totă instrucțiunea începînd de la scólele elementare până la universități; în fine urmază un șir de dorințe, cari privesc agricultura, industria și comer-ciul.

Acesta este extractul programei

aspiranților la guvernul viitoriu al Ungariei.

Din acest extract, precum și din punctele cum sînt specificate în programă, nu vedem vre-o divergență între ceea ce a fost și ceea ce ar ave să fie când partida cea nouă ar veni la putere. Deosebire între ceea ce este astăzi la întâia privire mai nu se găsește. Dualism a fost, dualism are să rămână. Inse îndată ce ajunge „declarațiunea” să atingă politica esternă, armata, înțelegerile sau mai bine neînțelegerile financiali și economice dintre Ungaria și Austria, se schimbă tréba. Oposițiunea reunită se vede că cu domolul și cu frumosul, prin articuli de lege și §§, voiesce să ajungă la marginea dualismului de astăzi, de unde să se începă uniunea personală. De la punctul cel dintăiu care tratéză „idea de stat ung.” se vede tendența programei, cu deosebire inse la punctul care privesc armata. Acesta, după declarațiune, are să rămână în modalitatea de față numai până vor „ierta împregiurările politice esterne.” După această organizațiunea armatei comune să se supună unei revisiuni; inse și până atunci elementului magiar să i se câștige o prevalență în armata comună.

În ceea ce privesc partea internă internisimă a țerei, declarațiunea ne arată, oposițiunea reunită este și mai aspră față cu naționalitățile. Declarațiunea ne o spune esplicându-ne în vre-o doué puncte, că ce privesc naționalitățile și ceea ce este în legătură cu cauza naționalităților, instrucțiunea, viitorul va avé problema de a mai reduce și puținul și problematicul drept ce'l au naționalitățile în stat și în scóla după legile deja esistente.

Naționalitățile și în special românii de sigur nu se vor entusiasma de principiile oposițiunii celei reunite într'o partidă nouă. Ele nu găsesc nici într'aceste de cât nisuița de asimilațiune de care ne vorbi nu de mult și „P. Ll.”

Idealul magiarisărei este firul roșu care se vede prin tóte nisuițele bărbăților de stat ai Ungariei, începînd dela estrema dréptă până la estrema stîngă și partidele, cari se forméză și se desforméză între ómenii politici unguri, nu sînt decăt nisce variațiuni cari au unul și același motiv.

După atâtea esperiențe din trecut mai vechiu și mai prospét ar crede omul că magiarii vor veni odată la convingerea, că axioma lor politică, este necorespondentă intereselor existenței lor ca națiune și patriei lor care e și a noastră a nemagiarilor.

Inse perdem cuvinte în zădar când le aducem aceste aminte. Vocea naționalităților binevoitoare lor și patriei comune este mai puțin considerată decăt cum se đice în vechime despre considerarea vocii Casandreii, pentru-că aceea era cel puțin desconsiderată, pe când a noastră este de multe ori luată ca o ostilitate și ca o îndreptare în contra întregității statului.

Va veni óre timpul când să înțelegă conducătorii magiarilor că nu fac bine ce fac?

Se póte. Inse să nu fie prea târziu.

Ca să ne întórcem la partea practică parlamentară, ivirea acestei partide póte să facă schimbări în guvern în ce privesc persoanele, nu inse în principiile urmate de Tisza și soți.

O schimbare ar fi în cât-va posibilă când partida senyeistică, cu ajutorul aliaților ei nenaturali, ar ajunge singură la putere.

Revista politică.

Afară de puținul sgomot ce l'a facut fusiunea cea nouă în Buda-pesta n'avem de înregistrat ce-va mai însemnat decăt dór supérarea lui „P. Ll.” pentru-că Maj. S. a decorat cu velerul de aur pe Maurițiu Esterházy, Belcredi, Trautmannsdorf, Taaffe și pe alții. Sînt ómenii cari combinéză decorațiunile aceste cu superarea lui „Pester Ll.” și cu tră-

gănarea innoirei pactului dualistic și deduc din combinațiunea acésta, că Maurițiu Esterházy, Belcredi etc. fură tocma acum decorați când ne aflăm în provisoriu, ca și când ii ar designa prin acésta de conducătorii sau autorii unui sistem nou politic ce ar fi a se introduce. Frica încă e mare dómna! Ea ajută mult fantasiei când conștiința are multe pécate de „asimilațiune” asuprași; atunci sub tótă frunđa ce se mișcă ea vede un pericol.

În politica esternă România jócă rolul cel mai însemnat. Lucrurile între Ruși și Români se par așa de încordate, încăt conflictul abia se va puté încungiura. „Polit. Corr.” anun-cia la 15 Aprilie, că guvernului României i s'a comunicat că 120,000 Ruși vor ocupa România și o vor trata ca țéră inimică, punendu-se în posesiunea edificiilor spre scopurile sale. Cea mai mare parte din armata română s'a retras în Oltenia între Olt și Turnu-Severin. România este hotărîtă a nu cede; armata se va lupta și la cas de o catastrofă, se đice, că va trece pe teritoriu austro-unguresc.

În dílele aceste grele pentru România póte acésta să aibă o mângăiere că află simpatii în tótă lumea, după „Post” din Berlin, până și la Rușii neoficiali, cari cu indignațiune se pronunță asupra diplomației rusești că se pórtă atăt de neomenesce cu frații lor de arme dela Plevna.

Mai interesante sînt în díua de astăzi răspunsurile venite dela senatul și camera Italiei, senatului și camerei României, în urma condolenței espri-mate din partea acestora pentru mórtea regelui Victor Emanuel, Eată le reproducem în următoarele:

„Escelență, „Îndată ce se înaugură nouă sesiune legislativă și îndată ce se deschise senatul, 'mi îndeplinii plăcuta datorie de a comunica adunării, pe care am onórea de a o presida, unanima durere espri-mată de senatul României pentru mórtea gloriosului nostru rege Victor Emanuel II, precum și

FOIȚA.

Cerșitorea de pe Pont des Arts.

(Traducere din W. Hauff: *Novele*.
(Urmare.)

Cu tóte că tinerul nu și-o mărturisă însuși pe față, totuși el se simțea prea măgulit de alipirea ce Iosefa arăta cătră el. Nu părea a fi fie-care diminéță, fie-care sară o nouă serbătóre pentru dênșa? Diminéța când venia la gustare, ea tóte le gătise de mai nainte cu băgare de samă și cu gust, odată ea tindea masa în sală, de unde aveau o privire minunată pe Rhenul îndepărtat, de altă dată alegea terassa, de unde icóna țérănescă a lucrătorilor de pe cîmpuri și din vii, o vedeau așa de aprópe, ca să o póta privi ca pe un tablou credincios, și totuși carăși atăt de departe, ca să nu fie turburați în gustarea plăcerilor diminéței; ierăși în altă dí ea alese o filigorie din grădină, unde platane dese se despărțiau de ceea-laltă lume, iertând numai bórei sau đorilor dimi-

neței să între. Astfel ea în tóte dílele s'arăta în o lumină nouă surprindé-tóre; și când venia prietenul, cu ce bucurie se scula ea, pentru a-i întinde gingașa mână spre bineventare, cu ce vioiciune scia ea să începă conversa-sarea, când el, cufundat în privirea ei rămânea mut, să spună una și alta, să dea la ori-ce o formă originală, încântátóre prin glumele fine și prin observările sale nimerite și pline de spirit. Și apoi când după gustare ea aduna cu grabă rînășițele mesei, când scotea o carte spre a ceti, când cu lucrul amănă pre care nici odată nu'l pune la o parte, se așeđa în fața lui așteptând cu nerăbdare, ca el să începă a ceti, — de multe ori i venia să uite tóte, lumea intrégă chiar, și pe un scurt, fórte scurt moment de fericire, el visa că, este un soț fericit și șede alătura unei soții iubite.

XVIII.

Fórte mult crescea Iosefa în vađa prietenului ei din pricină că, și ea și alese tocmai pre acel poet de poetul ei de predilecțiune, care și pre dên-

șul 'l atrăgea mai cu deosebire. Ade- vérat că adese când cetiau din minu-natele opere ale lui Ioan Paul el trebuia să-i vină în ajutoriu, să-i esplice una sau alta din aseménările mai întunecate; dar ea cuprindea ușor, tactul ei firesc și simțul ei gingaș, care se cufunda cu desovérșire în gându-rile poetului, o făcea să gácéscă multe, încă înainte de a i le desfășura prietenul.

„O”, đise ea odată, „o lume intrégă de gânduri zace în acest Hesperus! Fie-care simțémént ce'l încercă omul în bucurie și în durere, în iubire și în supérare zace desfăcut în părțile sale înainte ochilor nostri; inspirând mirosul dulce al unei flori, el scie să ne arete cele mai dinlăuntru părți ale ei, frunđuțile ei fragede, firicelele ei fine, fără a o strica, fără a o desfoia. Căci acésta, pare-mi-se, este tocmai taina cea mare a acestu-i măiestru că, el simțémintele cele profunde nu le descrie, ci numai le indegetă, și érăși nu le indegetă numai în fugă, ci, ca prin microscopul fin al unei asemănări, ne face cu

putință o privire afundă în sufletu omului, de unde se ridică gândire după gândire, și ochiul uimit, dar și răpit de creațiunea minunată, începe a se uda de lacrimi.”

„DTa în aceste cuvinte precum mi se pare ai rostit în adevér secretul poetului”, đise óspele. Mie altcum, o mărturisesc, nu'mi este atăt urit, ca truda ce și-o dau mulți autori, de a înfățișa cetitorului cât se póte mai clar ce a gândit sau ce a simțit eroul sau eroina, sau o a treia sau a patra persoană a istoriei sale. Poetul nostru dimpotrivă — cât de minunat, cât de bogat este el și aici în concepțiunile sale! Noi viețuim, gândim, plângem chiar în contra voiei noastre cu Victor, și obrații veșteđi, jelea lip-sită de plângeri a Clotildei ne mișcă cu mult mai afund, decăt tóte descrierile, și în fericirea cea căldurósă, molatecă a celor iubitori am voi să fim o rađa a sórelui de sară, care în filigorie se'ngănă pe îmbrățișarea lor, sau filomela care prin cîntarea ei armoniósă insoțesce evlavioasa serbare a iubirei lor.”

urările cu care a salutat suirea pe tron a Maiestății Sale Umberto I.

„Senatul italian a primit cu cea mai vie mulțămire nobilele simțimente exprimate de senatul român cu această dureroasă ocaziune și me însărcinează să mulțămesc, prin intermediul Escelenței vóstre, acelei adunări ilustre.

Perdând mai înainte de timp pe întemeietorul unității și independenței sale, Italia fu lovită de o aspră încercare și dacă ceva i putu micșora durerea fură numai manifestările de condolență și de simpatie primite din totă Europa, între care foarte bine primite fură cele trimise de acel popor al României care prin comunitatea antice sale origini și prin valoarea cu care și-a redobândit independența, merită întreținerea unei strinse amicitii din partene.

„Convins fiind că Escelența vóstră va împărtăși senatului român aceste simțimente de recunoștință ale senatului italian, vă rog să primiți asigurarea devotatei mele considerațiuni.

„Președintele senatului Italiei
Tecchio.”

Eată și adresa trimisă de Adunarea deputaților Italiei Adunării deputaților României:

Pré onor. președinte! Inima României este și a Italiei inimă. Timpul și împrejurările n'au isbutit să facă alt-ceva de cât să întărească legămintele cu care comunitatea de origine, mărturia istoriei, conștiința celor două popore țin strins legate aceste două familii.

Și de aceea, în ziua durerii, glasul inimei era menit să se audă mai scump și mai dorit.

Voi a-ți aclamat pe regele generos, care, primind credința poporului său făcuse jurământ d'a deveni revendicatorele dreptului său; voi a-ți aplaudat victoriile noastre și a-ți salutat mărșălașul a regelui, care se rădica pe câmpurile de luptă încununat d'o aureolă de gloriă: a-ți înțonat cu cel mai viu entuziasm imne la numele Romei, pe ale căreia ziduri Victor Emanuel a putut face să falfăie gloriosul stég al libertății.

Dar, când mórtea a venit, neprevădută și neînduplecată, spre a arunca desolațiunea și mahnirea în sufletele noastre, voi a-ți simțit trebuința, nu numai d'a vă asocia la acest doliu nemărginit, ci d'a ne adresa chiar o vorbă de speranță și de mângâiere, reamintind că marea operă a lui Victor Emanuel are să fie, prin virtutea poporului său și prin mărirea meritosului său urmaș, sacră iubirei României.

Da, generoșilor reprezentanți ai României, această este a noastră credință.

Marele suflet al lui Victor Emanuel reînvie în fiul său cel august și se amestecă cu sufletul națiunii. Italia are să fie, precum el a voit, simbolul păcii, cooperatricea civilizațiunii, și, la această mare țintă, ea are să aibă simpatiile popórelor civilizate, și mai ales a acelor care, precum Români, sub conducerea virtuții unui principe voinic

și înțelept, sânt atrași de forța puternică a dreptului și a libertății și au instinctul și generositatea sacrificiilor celor mari, spre a asigura al lor inevitabil triumf.

Președintele Camerei deputaților regatului Italiei.
C. Farini.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Lipsia, 12 Aprile n. Nemulțămirea Angliei și a Austro-Ungariei față cu preliminariile de pace din San-Stefano, pregătirile de rebel a Angliei apoi — și cu deosebire — retragerea lui Derby din ministeriu și nota circulară de tot acurată a noului ministru Salisbury dădură ansă la mii de combinațiuni învăluite tóte într'un vël întunecat de praf, făcând imposibilă transparența unei singure raze de pace. O îngrigire generală șe lăși ca prin fulger și predomină situațiunea politică, carea părea că se află în presera unei noué catastrofe. Dar ce să veđi? Rusia se deșteptă deodată din iluziunile, ce o ameteau în culmea gloriei sale, căci gen. Ignatieff nu-și ajunse scopul proptus la cabinetele, unde fú trimis. Deci Rusia se veđu silită a se mai slobóde la tērg în pretensiunile sale, cu deosebire simțind, că nici Germania nu-i prea aprobă pașii. Cu o deosebită plăcere am urmărit în jurnalistica de aici discutarea preliminarilor de pace și cu deosebire a punctului aceluia, ce privesce pe frații noștri din România — retrocesiunea Basarabiei. D-v. a-ți binevoit a-i jertfi un loc considerabil în prețitul jurnal, ce redigiați punctului preste care până bine de curēnd se trecea cu o iuțelă nespūsă, abia ținēndu'l demn de câte-va cuvinte, dar și acelea mai mult sau mai puțin mușcătóre pentru România. Nuorii cei grei se risipiră de pe orizont și cu ei și cēța ce atērna asupra punctului din cestiune. Din cercuri competente resunară voci puternice: retrocederea Basarabiei și a gurilor Dunărei nu ar fi numai o pierdere pentru România, care trebuie apērată de planurile rusești, ci ar fi și o jignire a intereselor Germaniei și a Austriei.

Ba în cele din urmă a devenit punctul acesta una din acelea condițiuni, cari singură — după părerea Germaniei — ar fi în stare a da altă colóre situațiunii la cas când nu ar abđice Rusia dela pretensiunea de a nu'l admite la congres.

Care va fi rezultatul jocului complicat dintre Petersburg și Viena deoparte și dintre Petersburg și London de alta parte — dic foile germáne — mai că nu'l pot gáci nici chiar jucătorii înșiși. Ce se atinge de noi, sún-

tem puțin aplecați a ne cufunda în presupuneri. Cu tóte aceste ne aflăm în pozițiune de a înregistra unele puncte, de cari sânt incopciate interese germáne, cari nu pot remáné neconsiderate, ci merită a fi susținute cu seriozitate și energiă. De altcum nu ne temem de loc, că la sosirea momentului potrivit va lipsi seriozitatea și energia necesară. Forța plănuită din partea Rusiei asupra României nu trebuie suferită, voind ca interesele germáne să nu fie jignite. Spre păzirea și înaintarea acestor interese s'a încheiat din partea noastră cu junele și sirgutoriu stat o convențiune de comerțiu pelângă care vor trebui să ne și mărginim deocamdată, fiindcă pozițiunea geografică nu admite un tractat politic. Între decisiunile păcii parisienne din 1856 a fost fără îndoială pentru Germania și interesele ei economice și politice aceea cea mai însemnată și ponderóasă, prin care s'a stabilit navigațiunea liberă la gurile Dunărei și prin care s'a îndepărtat granița teritoriului rusesc departe dela delta danubiană. Rusia n'are nici un drept a se atinge de această decisiune a păcii garantate de tóte puterile signatari, și interesul ce o ar îndemna la pașul acesta, n'ar pute fi altul decât acela, care ar jigni cumplit interesele apusului, anume însă interesele austro-ungare și germáne. Rusia a purtat rebel cu Turcia, acest rebel a fost puțin aplaudat în Austro-Ungaria, cu atât mai vėrtos însă în Germania. Rusia însă nu a purtat nici decât rebel cu România, ci din contră ea a întrebuițat această țēră cu un folos neremunerabil, și Românii nu au pus Rusiei nici o pedecă, ci s'au alăturat pe partea ei fără rezervă, sacrificând de bună voie și cu succes sänge și avere spre scopul rebelului. „Ce motive va aduce Rusia, cari să rectifice înaintea dreptului internațional și a pretensiunilor, ce le recură onórea și omenia dela învingătoriu și cu deosebire dela un învingătoriu, care și-a tras sabia spre un scop nobil, dacă forțiază pe aliatul cel mai debil, și i răpescé fără voia lui bunul său propriu, sau 'l silește cu puterea a se învóla la această răpire?” Împēratul Alexandru și-a dat înainte de începerea rebelului sērbătorescul său cuvēnt, că nu va face nici o cucerire pe pământul europén. „Nu e de a se privi ca călcat acest cuvēnt de onóre, rezervându-și Rusia în pace un petec de pământ spre a'l imbia în schimb aliatului său?” Óre partea aceea a Basarabiei ce se pretinde înapoi sub pretest de a-și repara umilirea suferită în pacea parisană, nu e o cucerire și o aneciune forțată de pământ europén luându-se în schimb pentru un petec de pământ cucerit? Acesta însă pri-

vesce numai partea morală a procederei, la care se demite Rusia în superba sa încredere, inspirată de momentana-i poziție ca învingetóre. Mai momentóasă e partea politică a acestei pretensiuni, pentru care pretestul amintit rămáne numai pretest. Libertatea la gurile Dunărei este o condițiune de existență pentru întreaga Europă mediă, căci acest riu e calea a acesteia naturală pe apă spre mare și orient. Un interes europén a fost ansa și motivul eclatant de a alunga pe Rusia de pe calea această, în care se incuibase deja, și a o eschide. Sânt o mulțime de interese politice însemnate, care ațiță pe Rusia de a ocupa această cale. Dar chiar interesele acestea politice, cari ațiță pe Rusia, sânt periculoase și ostile intereselor Europei apusene și cu deosebire intereselor politice și economice a Austro-Ungariei și Germaniei.

Rusia din contră nu póte arăta nici urmă de un interes economic în această cale afară d'ora, „dacă alungarea vecinilor și escluderea lor din această cale încă s'ar privi de un interes economic!” În cazul acesta, urmarea nu va pute fi alta, decât că interesele politice și economice ale vecinilor, cari deja în partea răsăritenă simt greu politica de escludere a Rusiei și o rabdă cu o nemulțămire crescēndă, vor cere susținerea stărei actuale a tractatului și, că aliații cei binevoitori de până acum devin contrari neimpăcați, — ceea ce nu va pute împedea nici chiar geniul cel puternic a celor doi cancelari de stat. Ne prinde mirare cum de statul român până acum nu a aflat părținire și echo în Austro-Ungaria și Germania? „A sosit timpul să se atragă atențiunea opiniunii publice din Austria și Germania la acest punct de tot însemnat, căci el este pentru ambele imperii cel mai însemnat, cu mult mai însemnat ca cestiunile Dardanelor și ale Bosforului.”

Dacă n'are Rusia nici un interes economic la gura Dunărei trebuie cu atât mai puțin admisă a-și stabili acolo interese politice, cari altora sânt periculoase. E unicul cas în felul său în tot cursul istoriei universale, că chiar în locul acesta s'a susținut „o națiune, ce nu gravitează nici spre sud nici spre nord,” ci și susține independență poziția sa, și în această independență a simpatiilor națiunali se „arată ca cea mai bună de a păzi interesele comune.” Întēplându-se această, am fi feriți și scutiți de o influență preponderantă rusescă asupra popórelor din Balcani. Chiar dacă s'ar pune pe uscat pedeci acestei influențe în mod îndestulitoriu efect vor avé numai cele de pe apă. Chiar dacă nu ar avé acestea popóre pofta de a se supune Rusiei, máne poimáne

„Este un lucru ciuțat”, adause Iosefa, „că firul acestui roman, scheletul lui, la alt autor, nu ni-ar păré de loc interesant, ba chiar l'am ținé de căutat și uricios. Șase copii perduți, schimbați, reafiați în loc de unul, cum aflăm îndeobște d. e. la Walter Scott, sau în loc de doi, câți aflăm chiar la Walladmor în parodia sa; o tineră fetiță, care spre nefericirea ei e iubită de fratele său, pe când ea însași iubesc pe prietenul lui; o curte prințiară în duodez, simplă și neînsemnată, o casă parochială plină de cloțani și de copii, și un castel de nobil, unde însă nu locuiesc și ómeni nobili; închipuesceți aceste lucruri de tóte dillele puse în rēnd, și vei avé mult din romanele obicinuite cu fii perduți, și nici macar o nenorocire atât de înfiorátóre, pentru ca să dic așa, precum ni-o înfățișază asasinarea lui Le Beau prin un curtean, sau sfișitul tragic al lordului în actul al cincilea. Dar ce viață, ce lume întregă se desvóltă din această poveste, dacă poetul acela o îmbracă în mantaua sa de flori! Ce atmosferă plină de spi-

rit, mai sublimă și mai curată ca orice atmosferă pământescă, ne întimpină din iubirea plină de venerațiune a lui Victor și a Clotildei către învėțătorul lor Emanuil, când Victor și acea ființă vrednică de iubire nu se înțeleg, nu se pot afla; ce desfătare deosebită în sfēșit, când sufletele lor sub cerul stelos se deschid unul altuia în durerea despărțirii și se cufundă în noianul iubirei!”

„Da” răspuse tinerul, „poetul nostru e asemenea unui mare măiestru în musică. El are dinaintea sa o temă vechie, pre care prea adese o am audit și care și-a perdit farmecul; dar urmând firul cāntecului celui vechiu, el gândirile le tórcé mai departe în felul său deosebit, care ne pare atât de nou, atât de neobicinuit, încât uităm de temă și ascultăm numai la variațiunile, în cari trece, în cari ca un ânger să suie spre cer pe scara tonurilor arătându-ne ca prin vis un cer deschis, plin de fericire, pe când în realitate noi asemenea lui Iacob ne aflăm pe un așternut fôrte vėrtos. Ací el este lin ca o flaută, pētrunđetór ca

oboe, ací plin și mișcătór ca cornelul ce se aude din depărtare, ací mugescé în cele mai puternice, profunde acorduri ale basului, maiestatic, sublim, ací șoptescé domol ca arfa lui Eol, plin de înduioșare ca tonurile de armonică.”

„O, ce mângâiere 'mi face” (dise Iosefa înduioșată, „căci el împacă, căci vindecă ranele durerii noastre sufletesci! În puterea lui ar fi stat să facă pre Clotilda să piară de durere pentru iubirea ei, ce nu afla resunet; în óra morții chiar iubitul Victor i-ar fi strigat: „te iubesc mai pre sus de tóte”, și ea ar fi adormit pentru vecie cu un zimbet pe buze. Închipuesceți durerea sfășietóre, amăriciunea în contra sorții, dacă am fi veđut perind astfel pre aceste ființe, fără nădejde, fără mângâiere! Dar nu ar fi fost cu puțință; Victor nu ar fi iubit atăta vreme, s'ar fi alipit de Ioachima sau de princesa; căci bărbatul nu póte să trăiescă vreme îndelungată fără iubire împrumutată!”

„Ești pe deplin încredințată despre această?” replică Fróben înduio-

șat. „O, cât de reu trebuie că ne cunoști, cât de slabi ne cređi, dacă presupui, că nu am avé atăta tãrie să iubim, în această scurtă viață, chiar fără a fi iubiți!”

„La femei cred că este cu puțință”, (dise frumoșa femeie; „iubirea neîmprumutată e o mare nenorocire, și femeile sânt mai capabile ca noi, de a purta o viață întregă suferințe ascunse. Bărbatul ar arunca de la sine o astfel de supărare, sau s'ar mistui de para acestei dureri!”

„Nici una, nici alta — eu trăiesc pe cum veđi și iubesc”, (dise Fróben căutând distras spre pământ.

„DTa iubesci!” (dise Iosefa, cu un ton atât de ciuțat, încât tinerul și ridică spăriat privirea spre dēnsa: ea și întórse ochii spre pământ, când întēlni privirea lui, o roșățã profundă îi acoperi pe un moment fața pentru a se preface îndată într'o paliditate estremă.

„Da”, (dise el, silindu-se a o dice cu durere, „casul, ce l'ai amintit, este casul meu, și eu iubesc încă și acum.

vor fi silite, pentru aceea trebuie să le întindem ajutoriu. Cea mai bună a părere ar fi, dacă Rusia s'ar împedeca de ași înainta granița sa sud-vestică. Fiind odată punctul acesta sulevat și pus în ordine „atunci dar numai atunci“ poate privi Austro-Ungaria și Germania arondarea celorlalte staturi cu oșeșicare linise.

Acesta e limbajul jurnalistic de aici față de cestiunea Basarabiei, care de câte-va zile a început a juca primul rol. Cu deosebire „Magdenburgische Ztg.“, „Deutsche Allg. Ztg.“ și „Dresd. Nachrichten“ au ple-dat și pledază cu un viu interes pentru România. „N. Allg. Ztg.“ încă și-a deschis colonele sale în cestiunea această. Nu vă ve-ți mira însă de loc, că nu vorbește în favorul României, de ore-ce — precum se vede — serviciul ce l'a dat Rusia Germaniei în rebelul din 1870—1871 încă tot o deobligă pe această fôia, ce se dice inspirată din cercurile mai înalte, de a persiste pe partea Rusiei. Ea aprobă pretensiunea Rusiei, nu dără că ar pute o motiva, căci această e imposibil, ci numai ca să facă un contra-servițiu. Amintita fôia dice că România înainte de rebelul oriental ar fi fost de sigur aplecată a da în schimb pentru independență acest petec de pământ și acum când, vrând nevrând, trebuie să recunoască, că independența, de care e sigură, i s'a eluptat prin armele rusesci, în mândria de a fi ajutat pe Rusia în rebelul actual, se opune pretensiunii nu nedrepte a Rusiei. Fiindcă amintita fôia nu-și motivează de loc această aserțiune, iar de alta parte în jurnalul ce redigeați s'a dovedit până la evidență dreptul României asupra Basarabiei mă rețin dela o critică a celor duse de „N. Al. Ztg.“ atâta mi permit a aminti că regret din inimă, că o fôie ca „N. Al. Ztg.“ nu are și alte vederi în punctul acesta.

De altcum pelângă toate cele amintite mă îndoiesc tare că Germania ar face vre-un serviciu României, cu atât mai vârtos cu cât foile de ași ne aduc scirea cu prea îmbucurătoare, că Brătianu nu ar fi avut succesul dorit în Berlin. Încât e adevărată această scire încă nu se scie.

Procesul „Arborosa“.

(Correspondență originală a „Tel. Rom.“)

Cernăuți, ultima Faur 1878.

(Sfârșit).

După acesta ia cuvântul defensorul Dr. Tabora.*)

Replică apoi procurorul la toate pleidoierile și anume la obiecțiunea defensorului Dr. Rott, că el, procuro-

* Din cauza îngustimei spațiului regretăm a nu pute reproduce pleidoierul defensorului Tabora ci

mul, și-ar fi schimbat astăzi părerea în privința istoriei despre adevărată cauză a decapitărei lui Ghica Vodă; dice, că el acesta a făcut-o din — delicateță. Privitoriu la pasagiul din acuză, unde se afirmă că așa cum făcără acușaii, fac toți aceia, cari n'au curagiul a lucra față întru desmembrarea Bucovinei de Austria și din această se poate conchide, în ce cercuri se mișcă acușaii; dice, că aice el nu înțelese pre Bucovineni și partide din Bucovina; ci corespondențele din Ardél și Ungaria cu „Arborosa“ (! ref.) în care corespondențe se vorbește de „nefericita Bucovină“ de „răpirea celor mai prețioase bunuri, a limbei adevă, a datinelor naționale“, de „negrul pangermanism, de „întunecire spirituală“ etc.

După ce duplică la aceste mai întâiu defensorul Atlas și apoi Tabora, ia cuvântul defensorul Dr. Rott și dice:

„Mă simt datoriu, mai întâiu de toate să exprim dlui procuror cea mai sinceră a mea mulțămită, pentru bunele testimonii de moralitate, ce avu d-lui bunătatea a mi le da. Mi pare numai rău, că cu toate acestea d-lui la două exemple a întrebunțat ierăși persoana mea; amerințându-mi, adevă, încât-va, că, dacă mi-ași permite și eu vre o des-approve asupra lucrurilor de stat, și eu mi-ași afla aplicațiunea §-lui 65. Dechiar, că după propria mărturie a dlui procuror, eu nu mă simț nici decum aplecat, să vin în conflict cu acel §. (Ilaritate). Constatez, că dl procuror la totă alinea vorbirei sale a dis: „defensorul, are deplin drept.“ Mi se pare deci că eu în toate am drept, poate și în punctul esențial, unde dic, că fapta, pentru care șed aice acușaii, nu e nici o crimă. Dl procuror a conces ca d-lui astăzi în privința părții istorice, a luat cu totul alte fundamente, decum sunt acele, ce se cuprind în actul de acușaiune. În acuză se dice, că Ghica fu decapitat din ansa convențiunei între Austria și Turcia. Dacă dl procuror dice, că d-lui astăzi rectificata întem-pleare istorică, a espus'o (în acușaiune) din delicateță, alt fel; apoi întru adevăr, nu știu, cătră cine a observat d-lui acea delicateță! Nu știu, dic, fostu-a acea delicateță cătră gazetele românesci, sau delicateță chiar cătră — acușaii?

După actul de acușaiune ar crede cine-va, că noi ne aflăm aice pe un vulcan carele în totă ora amerință cu erupțiunea sa. Dl procuror vrea astăzi să conchidă de la atitudinea acușaiilor la cugetările celor lași Români din Bucovina. Eu pot constata, că dl procuror însuși concede și că vulcanul acela este cel puțin un vulcan prea modest; pentru că, fiind el până acum n'a înregistrat în anelele sale încă nici o erupțiune; și dacă nici acum în present, cu toate încercările și opiniile făcute n'a succes, a'face și cât de

ne mărginim la publicarea duplică defensorului Dr. Rott și pentru de a sfârși cu această raportul despre procesul Arborosa. Red.

„Nimica nu știu de toate aceste“, respunse el serios și cu durere adencă, „nu știu nimic, decât că, ași fi fericit, când pre acea ființă o ași pute numi a mea, dar știu și aceea că, în veci va trebui să renunțiez și că nici odată nu voi fi pe deplin fericit!“

Cu cât mai arare-ori tinerul vorbea de aceste simțeminte, cu atât mai puternic năvăliau asupra-i în acest moment amintirile unui trecut duros și o înduioșare cărora nu se simți în putere a rezista. El se sculă deci cu grabă, și eșind din filigorie alergă spre castel. Dar Iosefa i urmă cu priviri pline de o nesfârșită bucurie; lacrimă după lacrimă i pica din genele tremurătoare, și numai după ce ele curgeau ca un isvor pe mâna ei frumoasă, o deșteptară din visurile ei. Și rușinată, ca și când s'ar fi prins ea pe sine la un lucru neiertat, ea înroși și și acoperi cu marama acești ochi vândători.

(Va urma).

puțin să erumpă: el cu bună samă nu e nici un vulcan, ci un munte simplu.

Dl procuror concede, că aici totul se învârte pe lângă un unic cuvânt. Dară tocmă de aceea, nu pricep întrăga această procedură; nu pricep marile grameși de acte și nici lunginea întrebărilor puse cătră jurați, fiind adevă vorba numai aceea că: „E cutare cuvânt punibil, sau ba?“

În privința istorică am încă de însemnat, că Ghica Vodă, cel decapitat, în prima sa domnie — că el a domnit în două rânduri — a esmis însemnate prescripte a-grare prin care s'a adus mult bine locuitorilor Moldovei și prin care o mare parte a sarcinelor poporațiunei s'a ușorat. Ghica așa dară nu trece numai de un Domn al Moldovei, carele fu de turci decapitat; dară lui i se păstrează din partea Românilor memoria și a unei binefaceri naționale. De și e drept, că eu nu cred, că clienții nostri au știut această. Dl procuror dice, că acușaii au învățat istoria. Dl Voronca însă nu mi-a nega, că el aceea, ce a spus aice din istoria lui Ghica, a aușit-o de la defensor.

Dl procuror bănuiesce, că l'ași face de fîntă a dărjilor mele. Eu cred, că în privința această noi n'avem amândoi ce ne imputa. (ilaritate). Dară că nu mă pot cătră nime altul adresa, e lucrul prea firesc. Eu am să apăr acușaii în contra acusei: dicend eu deci, că ei, acușaii, șed aice în urma acusărei din partea procurorului, apoi această așa și este; fiind că la noi fără de acuzare nu află loc nici o pertractare de căpeteniă. De aceea și cred, că eu n'am greșit dicend, că nouă casul acesta în Bucovina nu ne-a trebuit. Cine a cunoscut „Arborosa“? Cine a știut că ea există? Fost-a ea cunoscută în cercuri mai largi? Avut-a cine-va o idee despre trimiterea telegramei? — Nici d-lui procuror această nu i-a bătut la ochi; pentru că el fôia română, ce conținea acea telegramă — n'a sesat-o!

De nu s'ar fi fost perdat nici un cuvânt despre afacerea această: liniseea publică nici când nu s'ar fi fost turburat.

Nu dic, că liniștea publică se jigni acum. Dară că în urma acestei cestiuni, ce acum se desbătă și se desluși, a prins loc oșeșicare simțire neliniscitóre; apoi după convicțiunea mea cauza acestei nelinisciri zace mai puțin în fapta acușaiilor, decât în acușaiiunea însași. (Semne în public de aprobare).

După scurte replici din partea defensorilor Atlas și Tabora, face președintele resumatul, după care jurații se retrag și reintorcându-se după o oră, exprimă verdictul unanim de „nevinovați.“

Varietăți.

* (Noi cavaleri ai velerului de aur). Prin prea înaltul autograf din 13 Aprile a. c. Majestatea Sa a denumit de cavaleri a velerului de aur pe înălțimile Lor imperiale domni arhiduci Francisc Ferdinand de Austria-Este, Leopold Salvator, Carol Stefan și Eugen, pe contele Maurițiu Esterhazy, pe majorul Antonie contele Goess, pe contele Rudolf de Wrbnă și Freudenthal, pe regesul Judex curiae al Ungariei și president a curtei de cassațiune Gheorghie Majlath, pe generalul de cavalerie Emric principe de Thurn și Taxis, pe prim-ministrul Adolf principe Auersperg, pe contele Richard Belcredi, pe ducele Croy-Dülmen, pe contele Ferdinand Trauttmansdorff-Weinsberg, pe ambasadorul contele Aloisius Karoly, pe principele Iosif Alexandru de Schönburg-Hartenstein și pe locuitoriu în Tirol, Eduard conte de Taaffe.

* (Majestatea Sa Regina) învitată de Societatea „Iulia“ a studenților români de la universitatea din Clujiu la concertul acesteia a trimis numitei Societăți fl. 50. — „Familia“.

* (Deputați sinodali). În cercul electoral XIII al Solnocului s'a ales, deputați sinodali: domni I. de Preda avocat și D. Comșa, profesor; în cercul electoral XVIII al Brașovului: domnul N. Străvoiu, avocat.

* (Esaminele comunale de notari în comitatul Sibiiului) Pentru a fi examinați în 11 12 și 13 a lunei c. s'au anunțat 20 candidați. Dintr'aceștia doi nu fură admiși la examenul verbal, cinci, fiind examinați, fură reprobați pe 3 luni și 13 candidați s'au promovat de notari.

* (Necrolog.) Toma V. Roșiescu, avocat de dreptul civil și cambial, în 11 a lunei curinte la amedi după un morb greu și îndelungat în anul 33-lea a etăței și al 5-lea a căsătoriei sale s'a mutat la viața eternă.

Rămășițele reposatului în 13 l. c. la 11 ore înainte de amedi se vor așeza la odihna eternă în cimiteriul din loc.

N.-Szt.-Miklós, în 11 Aprilie 1878.

Cu anima cruntă aduce la cunoștință Veduva densusului Natalia Roșiescu nasc. Bogdan, precum în al său, așa și în numele duor orfani, al părinților, socrilor și numeroșilor consângeni și afini a sei. Fie-i țărâna ușoră, și memoria binecuvântată!

* (Înmormântarea profesorei lui Lăpădat) avu loc Luni în 25 Martiu st. v. la orele 3 p. m. Ceriul era întunecat și ploaia cu ninsore dar cu toate acestea a asistat la ceremonia funebă un public numeros din toate clasele societății. Celebrant a fost protopopul Brașovului cu mai mulți preoți. Înainte mergeau scolarii cu ștégul, după aceea venia carul mortuariusu încungiurat de studenți cu torție aprinse. Cordónele carului mortuariusu le portau opt profesori gimnasiali. Cosciugul era împodobit cu flori și cu câteva cununi foarte frumoșe. Conducutul s'a oprit la cimiteriul din Gróveri și cosciugul a fost condus în capela de acolo. După sevrșirea ceremoniei religioșe a vorbit mai întâiu parochul din cetate d. Bartolomeiu Baiulescu cu aretând cu cuvinte foarte alese perderea cea mare ce a suferit'o familia, scóla și națiunea prin mortea neuitatului Lăpădat; după aceea ținu d. profesore Dr. Bozocanu o cuvântare frumoșă, în care descrie cu viui colori și în mod pătrunzătoriu viața și faptele repasatului seu coleg. Ochiul tuturor lacrimau, căci Lăpădat se bucura de simpatiele tuturor. Dorerea pentru perderea lui se potea ceti de pe fețele tuturor, cari au asistat la această tristă solemnităte. În fine a dis studentul din clasa VIII d. Barsanu un pătrunzătoriu și elocuent adio iubitului profesor și a dat espresiune cu foc dorerei celei mari ce a causat'o scolarilor încetarea lui din viața. Cu această s'a terminat ceremonia înmormântării și cosciugul a fost cufundat în grópă. „Gaz. Tran.“

* (Junimea română din Budapesta) îndată ce află demnul respuns al principelui Carol la brutală espectoratiune a lui Gorciacoff cătră gener. Ghica, se adresă cum ne anunță „Familia“, la Bucuresci cu următorea felicitare: „Domnului ministru Cogalniceanu, Bucuresci. — „Sub impresiunea vinei bucurii pentru respunsul „ce Maria Sa Domnitoriul a dat principelui Gorciacoff, junimea română „din Budapesta v'e rógă sa binevoiti „a împărtăși Mariei Sale espresiunea „devotamentului ei. Trăiescă vitezul „cap al vitezei armate române!

Iosif Vulcanu.“

* (Populațiunea Clujului scade!) În restimpul de la 1 Ianuarie până la 6 Aprilie a. c. au murit în Cluj 78 indiviți mai mult, decât s'au născut.

* (Avis) Comitetul Asociațiunei pentru spriginirea învățaceilor și so-

pote mai liniștit, însă pentru aceea nu cu mai puțină tãrie, ca și în ziua cea dintâi; iubesc chiar fără nãdejde; căci odorul inimei mele nu scie nimic de iubirea mea; și totuși, precum veđi, durerea încă nu m'a ucis“.

„Și este ertat a scii!“ duse ea cu ton familiar, dar, precum îi părea lui Fróben, cu glas tremurător, „este ertat a scii, cine e fericita—“.

„Ah, dómna, tocmă aci zace nenorocirea; eu nu știu cine este ea, unde petrece acum, și totuși o iubesc; pôte mă vei ține de un al doilea Don Quixote, când îți mărturisesc că, o am veđut'o numai în fugă de vr'o câte-va ori, că numai de unele partii ale feței ei mi aduc aminte, și că totuși alerg lumea dealungul, pentru a o afla, căci acasă nu am odihna“.

„Ciudat“, observă Iosefa, căntând gânditóre la densusul, „ciudat; în adevăr, mi pot inchipui un astfel de cas; totuși DTa faci o escepție rară; scii DTa, de ești iubit? știi, de iubita DTale îți este credincioșă?“

dalilor români meseriași anunță, că a aflat locuri la meseriile: făurarie, lăcătărie, blecherie, măsărie și croitorie. Părinții copiilor, cari ar avea aplicare la aceste meserii să-i arete presidentului B. Baiulescu în Brașov, trimițând totdeodată cartea de botez și atestatele de școală a le copiilor.

* (Un turc despre bravura Românilor). Găsim într'un diar ce apare la Constantinopol „la Turquie“ redactat sub inspirațiunile oficiale, un articol din numărul seu de la 15 (27) Martie, care conține o mărturisire din cele mai măgulitoare pentru armata română.

Împărtașim cetitorilor nostri următorul extract din acel articol care poartă titlul: „reduta Grivița și apărătorii ei“: „Acastă redută, a cărei nume amintesc atâtea versare de sânge, a jucat un rol însemnat în impresurarea Plevnei. Numeroase regimente ruse și române au fost crud secerate disputând Turcilor acest mic colț de pământ, care de acum înainte va figura falnic pentru Turci în analele militare sub numele de Grivița sau Hafuz-Bey Tabiasi.“

„Acest Hafuz-Bey, care a dat numele seu acelei redute, este un colonel, care după ce regimentul seu după nise lupte crâncene a fost redus la 300 soldați și după ce a primit însuși trei răni, din care una la cap, a fost prins rob de Români și adus la București.“

„El a sosit zilele trecute la Constantinopol în urma unui concediu excepțional ce i s'a acordat de guvernul român în considerarea „strălucitei sale purtări.“

„Viteazul și nepărtinitorul colonel Hafuz-Bey (zice „la Turquie“) declară că soldații și ofițarii români s'au purtat tot de una cu o desevășită vitejie și că în mare parte, conlucrarea lor la impresurarea Plevnei a adus căderea acestei pozițiuni.“

(Timpul).

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Ortografie.

(Urmare).

De aci rezultă că chiar dacă confundăm ortografia cu stenografia, chiar dacă ne folosim de sofisme, încă totuși n'am dovedit că ortografia fonetică nu este mai economică decât cea etimologică. Pentru a pute dovedi această trebură să reflectăm la întrebarea, de unde am pornit, cui îi trebuie la scriere litere mai multe, fonetistului sau etimologului? Pentru partea cea mai mare din cetitorii nostri va fi de prisos un răspuns la această întrebare, căci toți știm că unul și cu unul sunt doi, dar „Foia scolastica“ de la Blaj precum am văzut, este cam ciudată în felul ei și va pretinde răspuns. Eat'ă!

A. Treboniu Laurianu, Timoteiu Cipariu și Academia de știință din București sunt cei mai de frunte reprezentanți ai sistemului etimologic în scrierea limbii române — un adevăr, care credem, că nici „Foia scolastica“ nu l va contesta. Să cercetăm acum cum scriu acești trei reprezentanți frunțași ai școlii etimologice și apoi să comparăm modul scrierii lor cu cel al fonetistilor. Facitul ne va spune lămurit, care ortografie este mai economică. Pentru a afla cât mai ușor și mai îngrabă facitul acestei comparări vom pune în stânga unei linii ortografia numiților trei reprezentanți și în dreapta ortografia de astăzi a „Tel. rom.“

1. *Quellu qui nu cunosce addeverulu nu se pote numerare intre entili inteligenti.*

2. *Eu liu dein cumiariulu de medi-locu unu vestimentu de scambatu.*

3. *Lumbu bubalicu intinct in cremore cu bacce si tuberculi leguminose.*

Cel ce nu cunosce adevărul nu se poate numera între cei inteligenți.

Eu iau din ciurarul de mijloc o haină de schimbat.

Muschiu de bou muiat în smântână cu morcovi și cartofi.

Dacă cumva acesta dovadă ad oculos nu ar ajunge „Foiei scolastece“, și ar sta încă și acum la îndoială despre economia ortografiei fonetice, noi putem exprima această economie și în cifre. Pre cât știm editorul „Foiei scolastece“ domnul profesor I. M. Moldovanu este și agent a unei bănci și D-sa va ști mai bine a prețui aceste cifre.

Dacă „Foia scolastica“ din Blaj luând de basă ortografia „Telegrafului român“ va șterge într'o colônă a foiei sale toate literile de prisos, va rezulta că se tipăresc într'o colônă nici mai multe nici mai puține decât 100 litere de prisos. De ôre ce într'un șir a aceleași foi intră cam 40 litere „Foia scolastica“ cu ortografia „Telegrafului român“ ar cruța pe colônă 2 $\frac{1}{2}$ șiruri, pe număr (16 colone) 40 șiruri sau aprôpe o colônă întreagă și pe an (24 numeri) 21 colône sau aprôpe 1 $\frac{1}{2}$ număr. Va să zică întreg materialul, care „Foia scolastica“ îl dă cetitorilor sei în 24, îl pôte da cu ortografia fonetică în 22 $\frac{1}{2}$ numeri. Să punem cazul că „Foia scolastica“ se tipăresce în 500 esemplare și tipariul cu hârtie cu tot costă în edițiunea această 20 fl. pe colônă. Prin urmare cruțarea „Foiei scolastece“ pe an ar fi numai fl. 30 fără a computa spesele administrării micșorate. Un bagatel. Însă „Foia scolastica“ și îndoiesc numărul abonenților, se află îndemnată a eși în totă septemăna, și măresc formatul, înmulțesc numărul celorlor tipărite.... etc. etc. și ajunge în sfârșit până acolo de stă în rënd cu jurnalul din London „Times“ harthie de un cot de lungă și de lată pe fie care pagină șase colône de sus până jos tipărite cu litere garmond, 8 și 16 pagini, pe di doue ediții și abonenții se numeră cu sutele de mii! Suma bagatelă de fl. 30 s'ar preface în acest cas tot în atâtea sute de mii. A cruța la tipărirea unui jurnal nu o sută de mii ci o singură mie de florini se numesc economie și dacă această cruțare s'a efectuit prin ortografie, se zice că ortografia este economică. Acest lucru este așa de clar, încât nici lumina zilei nu pôte fi mai clară.

Nime nu va cuteza a nega că și ortografia etimologică pôte deveni economică dacă etimologii nu numai vor zice că pot „neglega“ pe „u“ final ci și într'adevăr îl vor neglija și dacă vor însemna sonorile românesce ț, ș și z cu o singură literă și nu cu două (ți, si, di).

Tôte cele lalte verđi uscate, ce află de bine „Foia scolastica“ a le mai înșira în articolul sus citat nu merită a fi amintite, da de cum combătute. Căci cine va sta de vorbă cu „Foia scolastica“ când ea afirmă, că lenea și invidia sânt cauzele adevărate a întroducerei ortografiei fonetice și altele asemenea?

La totă întâmplarea „Foiei scolastece“ îi mai rămâne o mângăere și adevă că cuvintele „Observatoriului“ că „anarchia și ignoranța modernă nu va voi să înțelgă nimic din acest articol important al „Foiei scolastece“ ce apare în lună.“ Trist dar adăverat!

e.

Sciri ultime.

(După „S. d. T.-B.“)

Viena, 17 Aprilie n. „Pol. Corr.“ anunță din București: După o scire mai nouă România a protestat de dreptul la Petersburg contra păcei de la San Stefano. Nota predată în Petersburg este de alt cuprins decum a fost depeșa emisă către agenții românesci.

Bursa de Viena

din 5/17 Aprilie 1878.

Argint	106 40
Galbin	5 75
Napoleon d'aur (poli)	9 73 $\frac{1}{2}$

Resultatul operațiunilor

Institutului de credit și de economii „Albina“ din Sibiu în trimestrul I de la 1 Ianuarie până în 31 Martiu 1878.

I. Remiuni de credit:

Cu finea lui Decembrie a. tr. se aflară în legătura operațiunilor de credit

758 participanți cu un credit preste tot de	fl. 44,423.72
în decursul pătrariului I repășira	
1 participante și din împrumuturi se respălătiră	fl. 931.61
remân deci cu 31 Martiu 1878	

757 participanți cu un credit preste tot de	fl. 43,492.11
Fondul de garanță al reuniunilor de credit constă din	fl. 19,153.50

II. Depuneri spre fructificare:

La 31 Decembre a. tr. erau

466 depuneri în suma de în decursul pătrariului au mai urmat	fl. 431,093.90
76 depuneri în suma de astmod starea acestui ram în pătrariul I a fost de	fl. 87,893.23

542 depuneri în suma totală de	fl. 518,987.13
din cari în decursul trimestrului se ridicară	

47 depuneri în suma de remânând cu finea lui Martiu o stare de	fl. 73,169.83
--	---------------

495 depuneri în suma de	fl. 445,817.30
-------------------------	----------------

III. Operațiuni de escompt:

Starea portfoiului de schimburi cu 31 Decembre a. tr. era de

2091 bucăți schimburi în valôre de	fl. 617,029.30
în decursul pătrariului I se mai escomptară	

1262 schimburi în suma de prin urmare starea totală a portfoiului în pătr. I fu de	fl. 410,061.79
--	----------------

3353 bucăți schimburi în valôre de	fl. 1,027,061.97
în decursul pătrariului se rescumperară și reescomptară	

1146 bucăți schimburi în suma de	fl. 399,761.31
astmod rezultă cu 31 Martiu starea de	

2207 bucăți schimburi în suma de	fl. 627,329.96
--	----------------

IV. Împrumuturi de lombard:

constau cu 31 Martiu 1878 din

fl. 885.—

V. Credite ipotecari:

Starea împrumuturilor cu finea anului 1877 era de

96 oblegațiuni în suma de	fl. 35,746.99
în decursul pătrariului I se replătiră	

2 împrumuturi și rate în suma de	fl. 1,826.28
remânând cu 31 Martiu 1878 o stare de	

94 oblegațiuni în suma de	fl. 33,920.71
-------------------------------------	---------------

VI. Credite fise:

Starea creditelor fise cu 31 Decembre a. tr. era de

fl. 2,400.—

în decursul pătrariului I se mai acordară

42 împrumuturi în suma de	fl. 12,750.—
remânând cu 31 Martiu 1878 o stare de	

49 împrumuturi în suma de	fl. 15,150.—
-------------------------------------	--------------

Revirementul casei în cele trei luni fii preste tot de

fl. 1,050,827.36

Statul general cu 31 Martiu 1878:

I în numerariu	fl. 17,812.68
II în oblegațiuni de participanți	fl. 43,492.11
III în portfoiul de schimburi	fl. 627,329.96
IV în lombard	fl. 885.—
V în oblegațiuni ipotecari	fl. 33,920.71

VI oblegațiuni și cambii de credite fise	fl. 15,150.—
VII în hârtii de valôre	fl. 15,332.25
VIII în monetă	fl. 1,185.47
IX în realități	fl. 21,550.—
	fl. 776,658.18

Sibiu, 31 Martiu 1878.

Direcțiunea institutului.

Economic.

Budapesta, 13 Aprilie n. (Raport săptămânal). În săptămâna trecută timpul a fost foarte favorabil, cald și umed așa că vegetațiunea a înaintat cu pași uriași. Puțina brumă ce a cădută n'a cășunat mai nici o pagubă; holdele sânt mari și multe au trebuit pășunite; sęcara a rēmas cam înapoi și ici colea a degerat. Semințele de curēnd sēmănată începuse. Cucuruzul a început a se sēmăna. Economii se tem totuși, nu cum-va să reîncēpă înghețurile. Vierii trăiesc în speranța unei recolte bogate; vițele de vie sânt îndeplin sănătoșe și îmbobocesc cu repejune.

Grăul a scădută puțin în preț, și numai calitatea bună a avut trecere. Circulațiunea totală circa 60,000 măji metrice. În termine pro primăvară s'a vëndut puțin cu fl. 11.10, pro tōmnă fl. 10.65.

Sęcară s'a oferit puțină și totuși s'a eftinit cu câte 15 cr. — Circulațiunea 2000 măji met. S'a vëndut cu fl. 7.75—7.90.

Orzul s'a eftinit, ca nutreț fl. 7.50—7.65. Circulațiunea circa 3000 m. m.

Cucuruzul se caută bine. Circulațiunea 16,000 m. m. Marfă vechie cu fl. 7.55—7.60, marfă nouă cu fl. 7.50—7.52 $\frac{1}{2}$.

Ovesul s'a eftinit, vëndându-se cu fl. 6.60—6.90 pro maja metrică.

Păstăioșe. Fasole albă mare fl. 11—11.25. Linte ung. fl. 8—12. Mazere s'a oferit puțină, fl. 10—12. Sēmēnță de cânepă fl. 16. Măzărliche fl. 6.25 pro maja met.

Porci s'au adus din: Ungaria de sud 4320—4570 îngrașați, Ardél 260, Serbia 3670, România pro corabie 600, pe drumul ferat 1220, laolaltă 14,530 capete. Prețurile: ungar. 53 $\frac{1}{2}$ —54 $\frac{1}{2}$ cr., sërbesci 51—53 cr., român. 48 $\frac{1}{2}$ —50 cr. pro chilo greutate netto.

Unsōrea s'a cam eftinit.

Săul a rēmas în prețul de mai înainte.

Spiritul nu s'a urcat în preț, deși ofertele au fost mici. Metoda nouă en gros fl. 31 $\frac{1}{2}$, în consum fl. 32.50—33, metoda vechiu fl. 33.50—34, rafinadă fl. 34.75—35 (pre 10,000 $\frac{0}{10}$ litre).

Piei de ôie s'au oferit în număr de circa 15,000 bucăți, mai ales din Serbia cu fl. 115—125 pro 102 bucăți. Piei de capră s'au vëndut circa 4000 bucăți aduse din Ardél, marfă de prima calitate cu fl. 176.

Brașov, 12 Aprilie n. Pro hectolitru: Grău 8.70—9.40, grău sęcăreț fl. 7.60, sęcără fl. 5.80—6.10. orz fl. 4.80—5.10, ovēs fl. 3.15—3.30, cucuruz (porumb) fl. 5.20, mălaiu fl. 6.10; mazere fl. 7.40, linte fl. 8.—, fasole fl. 6.—, sēmēnță de înfl. 12.—; cartofi fl. 1.40. Carne de vită pro chilo cr. 40. carne de porc cr. 44; său de bovine prōspēt pro 100 chilo fl. 38.

Estras din foia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 15 Maiu și 15 Iunie imobil. lui Mihaiu și a rēmasului după Elisa Klammer în Sibiu (tribunal); în 17 Maiu și 19 Iunie imobil. lui Veniamin Fülöp în Blaj (jud. cerc. Aiud); în 4 Maiu și 6 Iunie imobil. comunei Măceu (jud. cerc. Hațeg); în 6 Maiu și 5 Iunie imobil. lui Mihaiu George Wagner în Reghinul săsesc; în 4 Maiu și 5 Iunie imobil, lui Lupu Goia în Toplița română (jud. cerc. Reghinul săsesc); în 11 Maiu realități lui Mihaiu Kiltseh în Felmér (jud. cerc. Cohalm); în 24 Maiu și 24 Iunie imobil. Amaliei Kirscher în Reghinul săsesc (jud. cerc); în 11 Maiu și 11 Iunie imobil. lui Petru Fuga în Briznic (tribun. Deva); în 2 Maiu și 4 Iunie imobil. rēmasului după George Trifuț în Vidra de sus (jud. cerc. Abrud); în 22 Iunie și 21 Iulie imobil, rēmasului după Mihaiu Pilz și soți în Sibiu (tribunal); în 28 Maiu și 28 Iunie imobil. lui Vasile Danciu în Ganciu; în 6 Maiu imobil. lui George Precup în Ganciu (tribun. Dej). —